

Rajupusu

VUOSIKERTOMUS 2017

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

RAJUPUSU LEADER RY

Juvantie 2, 51900 Juva

Anne Vánttinen

anne.vanttinen@rajupusuleader.fi

www.rajupusuleader.fi

Sisällysluettelo

1. YLEISKATSAUS YHDISTYKSEN TOIMINTAAN 2017	2
2. HANKETOIMINTA 2017	2
3. YHDISTYKSEN RESURSSIT	6
4. VIESTINTÄ- JA KOULUTUSTOIMENPITEET SEKÄ LAATUTYÖ	8
5. YHDISTYKSEN MUU TOIMINTA	9
6. ITÄ-SUOMEN KALATALOUSRYHMÄ	10
7. NÄKYMIÄ VUODEN 2018 TOIMINTAAN	11
8. TILINPÄÄTÖS	11

1. YLEISKATSAUS YHDISTYKSEN TOIMINTAAN 2017

Hieman nihkeän ohjelmakauden alun jälkeen vuosi 2017 toteutui rivakammin. Vuoden aikana Hyrrä-järjestelmän kautta pystyttiin tekemään hankehakemukset, saatiin hanketukipäätökset ja maksatukset. Rajupusu Leader ry:n henkilöstö jalkautui vuoden aikana aktiivisesti potentiaalisten hankehakijoiden joukkoon ja järjesti useita infotilaisuuksia ja tapaamisia yhdessä sidosryhmiensä kanssa. Työntekijät osallistuivat jokaisessa kunnassa johonkin kesätapahtumaan ja esittelivät yhdistyksen toimintaa sekä hankemahdollisuuksia.

Vuoden 2017 aikana erityisen ilahduttavaa on ollut yritystukien määrän kasvu, sillä toimintaryhmä puolsi vuoden 2017 aikana kaiken kaikkiaan 12 yritystukea, kun niitä aiempien vuosien aikana puollettiin yhteensä 3 kpl. Yritystuissa oli mukana kaikkia yritystukimuotoja: perustamistuki, toteutettavuustutkimus, kokeilutuki ja investointituki. Myös hanketukihakemuksia otettiin kiittävästi vastaan.

Vuoden 2017 loppuun mennessä valmistuivat kaikki vuoden 2015 ja 2016 käynnistettyjen teemahankkeiden toteuttamistoimenpiteet. Vuoden 2017 aikana avattiin ja käynnistettiin uusi Luonto ja liikunta -teemahanke, joka keskittyy pieniin teemanmukaisiin yleishyödyllisiin investointeihin. Vuoden 2017 lopussa avautui teemahankelu Uudenlaiset tapahtumat, jossa rahoitetaan pieniä, uudenlaisia, jatkuvaluonteisia tapahtumia.

Kalatalouspuolella näkyi myöskin vilkastumisen merkkejä. Kalatalousaktivaattori Pekka Sahama olikin hyvin kiireinen aktivointi- ja neuvontatyössä.

2. HANKETOIMINTA 2017

Yhteenveto rahoitetuista hankkeista ja toiminnasta strategian painopisteittäin

Paikalliseen kehittämisstrategiaan peilaten vuoden 2017 aikana puolettut yritys- ja hanketuet sekä toimintaryhmän omat teemahankkeet jakautuvat lähes kaikille strategian osa-alueille. Jakaumaa pidetään silmällä säännöllisesti ja pyritään reagoimaan tilanteeseen aktivointi- ja ohjaustoimin. Biotalousstrateginen painopistealue on vielä kokonaan vailla hakemuksia, mutta tilanteeseen pyritään saamaan muutos aktiivisilla toimenpiteillä vuoden 2018 aikana. Kehittämistukiin, eli strategian painopistealueisiin Yhteisöllisyys ja vaikuttaminen sekä Asuminen ja vapaa-aika, on myönnetty hieman enemmän tukea, kuin mitä strategiassa on niille määritelty. Yhteisöllisyys ja vaikuttaminen -painopistealueen kertymässä on mukana nyt haussa oleva Uudenlaiset tapahtumat -teemahanke, josta ei vielä ole maksupäätöstä. Kauden edetessä on ollut huomattavissa yritystukihakemusten määrän lisääntyminen, joten kauden edetessä kehittämishanketukiin myönnettävien avustusten määrä tulee suhteellisesti laskemaan. Kyselyjä on tullut myös yritysryhmähankkeisiin. Rajupusu Leader ry:n tämän kauden ensimmäinen yritysryhmähanke sai Rajupusu Leader ry:n hallituksen puoltavan päätöksen vuoden 2017 lopussa, mutta ELY-keskuksen päätös saatiin myöntövaltuuskehysten myöntämisen jälkeen helmikuussa 2018.

Hanke- ja yritystukipäätökset 2017

Vuoden 2017 aikana Rajupusu Leader ry:n hallitus puolsi hankkeisiin loput 98 % käyttöön tulleesta vuoden 2016 myöntövaltuuskehyksestä sekä 50 % käyttöön tulleesta vuoden 2017 myöntövaltuuskehyksestä, yhteensä 812 221,53 euroa. Tässä luvussa on mukana Uudenlaiset tapahtumat -teemahankkeeseen varattu 135 500,00 euroa sekä vuoden 2017 marras - joulukuun hallituksen kokouksissa käsitellyt hankkeet, joista ei päätöskatkoksen vuoksi saatu ELY:n päätöstä enää vuoden 2017 puolella. Rajupusu Leader ry:n hallituksen sitomista varoista ELY-keskuksen päätös on 453 317,98 eurolle.

Rajupusu Leader ry:n hallitus käsiteli kaikki saapuneet tukihakemukset (10 yleishyödyllistä ja 13 yritystukea) ja teki myönteisen päätöksen 10 yleishyödyllisen hankkeen ja 12 yritystuen osalta. Yleishyödyllisistä hankkeista yksi on yritysryhmähanke. Yhdestä yritystukihakemuksesta tehtiin kielteinen päätös. Hakemuksia tuli toiminta-alueen kaikkien neljän kunnan alueelta sekä toiminta-alueen ulkopuolisilta toimijoilta. Kaikki kolme vuosina 2015-2016 aloitetut teemahankkeet saivat toimenpiteensä toteutettua vuoden 2017 loppuun mennessä. Uuden teemahankkeen Luonto ja Liikunta toimenpiteet valittiin ja toteutus alkoi vuoden loppupuolella. Uudenlaiset tapahtumat -teemahankkeen haku avattiin vuoden loppupuolella, hakuaikaa sinä on helmikuun 2018 loppuun saakka. Kyseisessä teemahankkeessa on 2 osiota, kehittäminen ja investoinnit. Hakemusten jakautuminen strategian painopistealueittain näkyy alla olevasta taulukosta 1.

Strateginen painopistealue	Hankehakemuksia yhteensä (kpl)	Yritystukihakemuksia yhteensä (kpl)	Teemahankkeita yhteensä (kpl)	Myönteinen päätös (kpl)	Kielteinen päätös (kpl)
Monipuolinen elinkeinoelämä		12		11	1
Yhteisöllisyys ja vaikuttaminen	2		2	4	
Asuminen ja vapaa-aika	3		1	4	
Matkailu	1	1		2	
Nuoret	3			3	
Biotalous					
Kansainvälisyys ja alueiden väliset hankkeet	1			1	
Yhteensä	10	13	3	25	1

Taulukko 1. Hakemusten määrän jakautuminen strategisten osa-alueiden mukaan.

Hankerahoitus kohdistui vuoden 2017 aikana yritystukiin, yleishyödyllisiin kehittämishankkeisiin sekä yleishyödyllisiin investointihankkeisiin. Lisäksi avattiin kolme teemahanketta. Hankerahoitus kohdistui Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnan toimenpiteiden osalta seuraavasti:

Toimenpide	Hakemuksia yhteensä (kpl)
1.2. Tiedonvälitys ja esittelytoimet	
6.4. Muu yritystoiminta	12
7 Maaseudun palvelujen ja kylien kehittäminen	
7.1. Selvitykset ja suunnitelmat	1
7.4. Maaseudun palvelut	10
7.6. Kulttuuri- ja luonnonperintö	1
16.3. Mikroyritysten yhteistyö	1
Yhteensä	25

Taulukko 2. Hakemusten jakautuminen toimenpiteittäin.

Erityisen ilahduttavaa oli yritystukien reilu kasvu. Vuosina 2015-2016 myönnettiin yhteensä 3 yritystukea, vuonna 2017 myönnettiin tukea 11 yritykselle 12 eri toimenpiteeseen (Rajupusu Leader ry:n puoltama rahoitus). Yritystuet kohdistuivat investointeihin, kokeilutoimenpiteisiin sekä perustamistukeen. Puollettujen yritystukien keskiarvo oli 27 096 euroa (vuonna 2016 keskiarvo 2 527 euroa). Yhtä yritystukihakemusta ei puollettu. Taulukoissa 3-5 on esitetty 2017 myöntövaltuuden ja puoletun rahoituksen jakautuminen euromääräisesti ja prosentuaalisesti strategisten painopisteiden mukaan. Vuoden 2017 aikana sidottiin loput (98 %) käyttöön tulleesta vuoden 2016 kehiksestä, taulukko 3.

Kehittämistavoite (strateginen painopistealue)	Myöntövaltuus 2016	Rajupusu Leaderin puoltama rahoitus 2017, vuoden 2016 kehiksestä	%-osuus myöntövaltuudesta (strategia)	2017 toteuma	ELY-keskuksen päätöksen saaneet	2017 toteuma; ELY-keskuksen päätöksen saaneet
Monipuolinen elinkeinoelämä	135 156,25 €	216 183,04 €	25 %	40 %	128 264,12 €	24 %
Yhteisöllisyys ja vaikuttaminen	113 531,25 €	90 636,35 €	21 %	17 %	90 636,35 €	17 %
Asuminen ja vapaa-aika	91 906,25 €	95 555,61 €	17 %	18 %	95 555,61 €	18 %
Matkailu	43 250,00 €	34 981,30 €	8 %	6 %	34 981,30 €	6 %
Nuoret	81 093,75 €	89 765,45 €	15 %	17 %	89 765,45 €	17 %
Biotalous	54 062,50 €	0,00 €	10 %	0 %	0,00 €	0 %
Kansainvälisyys ja alueiden väliset hankkeet	21 625,00 €	0,00 €	4 %	0 %	0,00 €	0 %
Yhteensä	540 625,00 €	527 121,75 €	100 %	98 %	439 202,83 €	81 %

Taulukko 3. Rahoitusjakauma strategisten painopisteiden mukaan, myöntövaltuus vuoden 2016 kehiksestä.

Vuoden 2017 aikana sidottiin 50 % käyttöön tulleesta vuoden 2017 myöntövaltuuskehiksestä, taulukko 4.

Kehittämistavoite (strateginen painopistealue)	Myöntövaltuus 2017	Rajupusu Leaderin puoltama rahoitus 2017: vuoden 2017 kehiksestä	%-osuus myöntövaltuudesta (strategia)	2017 toteuma	ELY-keskuksen päätöksen saaneet	2017 toteuma: ELY-keskuksen päätöksen saaneet
Monipuolinen elinkeinoelämä	143 062,50 €	73 988,23 €	25 %	13 %	14 115,15 €	2,47 %
Yhteisöllisyys ja vaikuttaminen	120 172,50 €	135 500,00 €	21 %	24 %	0,00 €	0 %
Asuminen ja vapaa-aika	97 282,50 €	0,00 €	17 %	0 %	0,00 €	0 %
Matkailu	45 780,00 €	46 265,06 €	8 %	8 %	0,00 €	0 %
Nuoret	85 837,50 €	0,00 €	15 %	0 %	0,00 €	0 %
Biotalous	57 225,00 €	0,00 €	10 %	0 %	0,00 €	0 %
Kansainvälisyys ja alueiden väliset hankkeet	22 890,00 €	29 346,49 €	4 %	5 %	0,00 €	0 %
Yhteensä	572 250,00 €	285 099,78 €	100 %	50 %	14 115,15 €	2,47 %

Taulukko 4. Rahoitusjakauma strategisten painopisteiden mukaan, myöntövaltuus vuoden 2017 kehiksestä.

Vuoden 2017 aikana sidottiin yhteensä 812 221,53 € kumulatiivisesta vuosien 2016 ja vuoden 2017 myöntövaltuuskehiksestä, taulukko 5.

Kehittämistavoite (strateginen painopistealue)	Myöntövaltuus 2016-2017	Rajupusu Leaderin puoltama rahoitus 2017: vuosien 2016-2017 kehikset	%-osuus myöntövaltuudesta (strategia)	2017 toteuma	ELY-keskuksen päätöksen saaneet	2017 toteuma: ELY-keskuksen päätöksen saaneet
Monipuolinen elinkeinoelämä	278 218,75 €	290 171,27 €	25 %	26 %	142 379,27 €	13 %
Yhteisöllisyys ja vaikuttaminen	233 703,75 €	226 136,35 €	21 %	20 %	90 636,35 €	8 %
Asuminen ja vapaa-aika	189 188,75 €	95 555,61 €	17 %	9 %	95 555,61 €	9 %
Matkailu	89 030,00 €	81 246,36 €	8 %	7 %	34 981,30 €	3 %
Nuoret	166 931,25 €	89 765,45 €	15 %	8 %	89 765,45 €	8 %
Biotalous	111 287,50 €	0,00 €	10 %	0 %	0,00 €	0 %
Kansainvälisyys ja alueiden väliset hankkeet	44 515,00 €	29 346,49 €	4 %	3 %	0,00 €	0 %
Yhteensä	1 112 875,00 €	812 221,53 €	100 %	73 %	453 317,98 €	41 %

Taulukko 5. Rahoitusjakauma strategisten painopisteiden mukaan, myöntövaltuus vuosien 2016 sekä 2017 kehiksestä.

Taulukossa 6 on esitetty kumulatiivinen rahoitusjakauma vuosilta 2014-2017. Kumulatiivisesti vuoteen 2017 mennessä on sidottu 88 % (1.818.124,95 €) kumulatiivisesta myöntövaltuudesta 2.057.125,00 €. ELY-keskuksen päätös on 70 % myöntövaltuudesta. Myönnetyssä rahoituksessa on huomioitu painopistealueessa Yhteisöllisyys ja vaikuttaminen teemahankkeeseen Uudenlaiset tapahtumat toimenpiteisiin varattu 135 500,00 euroa. Hakuaika hankkeeseen on vielä käynnissä, joten lopullinen sidottava rahamäärä selviää vasta keväällä 2018. Samoin Rajupusu Leader ry:n myöntämässä rahoituksessa on huomioitu marras - joulukuun hallituksen kokouksissa myönteisen päätöksen saaneet hankkeet, joiden päätökset saadaan vuodenvaihteen maksukatkoksen vuoksi vasta alkukevään 2018 aikana.

Kehittämistavoite (strateginen painopistealue)	Kumulatiivinen myöntövaltuus 2014-2017	Rajupusu Leaderin puoltama rahoitus 2014-2017	%-osuus myöntövaltuudesta (strategia)	Toteuma 2016-2017	ELY-keskuksen päätöksen saaneet	2017 toteuma: ELY-keskuksen päätöksen saaneet
Monipuolinen elinkeinoelämä	514 281,25 €	399 440,31 €	25 %	19 %	251 648,31 €	12 %
Yhteisöllisyys ja vaikuttaminen	431 996,25 €	634 822,11 €	21 %	31 %	499 322,11 €	24 %
Asuminen ja vapaa-aika	349 711,25 €	342 480,95 €	17 %	17 %	342 480,95 €	17 %
Matkailu	164 570,00 €	137 616,86 €	8 %	7 %	91 351,80 €	4 %
Nuoret	308 568,75 €	205 480,26 €	15 %	10 %	205 480,26 €	10 %
Biotalous	205 712,50 €	0,00 €	10 %	0 %	0,00 €	0 %
Kansainvälisyys ja alueiden väliset hankkeet	82 285,00 €	98 284,46 €	4 %	5 %	52 938,51 €	3 %
Yhteensä	2 057 125,00 €	1 818 124,95 €	100 %	88 %	1 443 221,94 €	70 %

Taulukko 6. Kumulatiivinen rahoitusjakauma vuosilta 2015-2017.

Esimerkkejä hyvistä hankkeista

Vuonna 2017 rahoituspuollon ja päätöksen saaneista hankkeista ilahduttavinta oli nähdä yritystukihakemusten lisääntyminen. Positiivista on, että myös kokeilutoimenpiteisiin haettiin tukea. Kokeilutoimenpiteet mahdollistavat uusien, innovatiivisten tuotteiden kehittämisen ja markkinoille saattamisen.

Rajupusu Leader ry:n tämän kauden ensimmäinen yritysryhmähanke sai puoltavan päätöksen vuoden 2017 loppupuolella. Hankkeen tavoitteena on auttaa kuutta rantasalmelaista maaseutumatkailun ohjelmajärjestely-, majoitus- ja ravintola-alan yritystä uusien palvelujen kehittämisessä yritysryhmähankkeen kautta. Yritysryhmässä kehitetään mukana olevien yritysten yhteistä palvelutarjontaa, matkailun verkostoja ja markkinointia.

Amaze Me Leader -seikkailuseminaari järjestettiin elokuussa 2017. Hankkeen rahoittajina ja osittain myös hankkeessa mukana olevina toimijoina oli 5 Leader-ryhmää Järvi-Suomen alueelta: Päällysmies ry, Veej'jakaja ry, Rajupusu Leader, Leader Länsi-Saimaa sekä Pohjois-Kymen kasvu. Seikkailuseminaarin hakijana ja hallinnoijana toimi Xamk. Hanke kasasi yhteen niin eri Leader-ryhmien toimijat kuin alueelliset yhdistykset ja yritykset. Hankkeessa yhdistyivät nuoria kiinnostavalla tavalla paikallisuus, alueiden välisyys ja kansainvälisyys. Hankkeen tavoitteena oli kasvattaa nuorten tietoisuutta Leader-toiminnasta, sitouttaa nuorisoa paikallisen maaseudun kehittämiseen ja edistää eurooppalaista yhteistyötä. Hanke saa jatkoa, sillä Amaze me Leader 2018 järjestetään Skotlannissa, Dumfries & Galloway -Leader-ryhmän alueella.

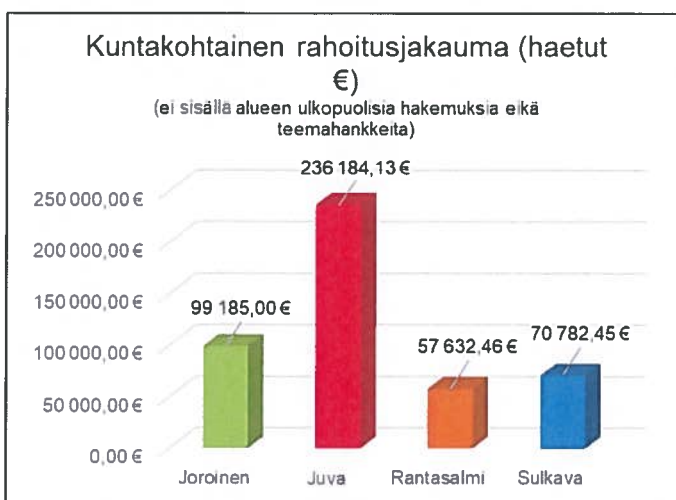
Kuntajakauma

Hakemuksia vastaanotettiin 21 toiminta-alueella toimivalta taholta (yhdistykset ja yritykset). Kuntakohtainen jakauma näkyy alla olevassa taulukossa. Lisäksi 4 hakemusta vastaanotettiin alueen ulkopuolisilta hakijoilta, toteutusalue kattaa toiminta-alueen kunnat.

Kunta	Yritystukihakemus (kpl)	Hankehakemus (kpl)	Hakemuksia yhteensä (kpl)	Summat (€)	Huom!
Joroinen	2	1	3	99 185,00 €	
Juva	7	2	9	236 184,13 €	
Rantasalmi		2	2	57 632,46 €	
Sulkava	3	1	4	70 782,45 €	
Hanke, joka koskee kaikkia alueen kuntia (hakija toiminta-alueen ulkopuolelta, alueiden välinen)		4	4	176 812,29 €	
Teemahanke Luonto ja Liikunta		1	1	36 125,20 €	5 toimenpiteen toteuttajaa
Teemahanke Uudenlaiset tapahtumat (koordinaatio ja investointi)		2	2	135 500,00 €	Hankkeen toteuttamiseen varattu rahoituskehys
Yhteensä	12	13	25	812 221,53 €	

Taulukko 7. Kuntakohtainen hakemus- ja rahoitusjakauma.

Alla olevassa kaaviossa 1 on esitetty kuntakohtainen, euromääräinen rahoitusjakauma perustuen toiminta-alueelta tulleisiin hakemuksiin (yhdistykset ja yritykset).

Kaavio 1. Kuntakohtainen rahoitusjakauma.

Teemahankkeet

Rajupusu Leader ry avasi vuoden 2017 syksyllä haun Luonto ja Liikunta -teemahankkeeseen, joka kohdistui yleishyödyllisten, teeman mukaisten, investointien rahoittamiseen. Rahoitusta haki yhteensä 6 eri toimijaa, joista 5 rahoitusta puolettiin. Yksi hakemus sai kielteisen päätöksen.

Teemahanke	Hakemuksia yhteensä (kpl)	Uusia hakijoita (kpl)	Myönteinen päätös (kpl)	Kielteinen päätös (kpl)
Luonto ja Liikunta	6	1	5	1
Yhteensä	6	1	5	1

Taulukko 8. Teemahankkeet 2017.

Avattiin myös uusi teemahankehaku, Uudenlaiset tapahtumat, jonka hakuaikaa on 28.2.2018 saakka, joten hakijoiden määrä ja rahoitettavat toimenpiteet eivät ole vielä tiedossa.

Valtakunnalliset koordinaatiohankkeet

Toimintaryhmä on ollut aktiivisesti mukana valtakunnallisten koordinaatiohankkeiden tiedotustilaisuuksissa ja paikallisissa/seudullisissa yhteistyökokouksissa. Lisäksi ryhmä on toiminut paikallisten hankkeiden ohjausryhmätoiminnassa.

Toimintaraha

Rajupusu Leader ry:n Toimintaraha 1 -hakemukseen haettiin maksatusta ajalta 1.5.2016 – 31.12.2016. Myönteinen päätös maksatushakemukseen saatiin 29.12.2017. Toimintarahasuunnitelman mukaisesti toimintaryhmä on aktivoinut, ohjannut ja neuvonut paikallisia toimijoita sekä rahoittanut paikallisia ja alueellisia maaseudun kehittämishankkeita ja yritystukia. Myös alueiden välisiä hankkeita on rahoitettu. Toimintarahahankkeella on pystytty toteuttamaan toimintaryhmän paikallista kehittämisstrategiaa, järjestetty erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia sekä toteutettu viestintää ja tiedotusta.

Toimintarahalla palkattuina yhdistyksen työntekijöinä ovat toiminteet hankeaktivaattori Kirsi Blomberg ja toiminnanjohtaja Anne Vääntinen. Työntekijät ovat aktivoineet, neuvoneet ja ohjanneet hankkeiden suunnittelussa ja valmistelussa.

3. YHDISTYKSEN RESURSSIT

Sääntömääräiset kokoukset 2017

Yhdistyksen sääntömääräinen kevätkokous järjestettiin Ravintola Muikkukukossa Sulkavalla 25.4.2017. Kokouksen puheenjohtajana toimi Hannu Auvinen. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Yhdistyksen sääntömääräinen syyskokous pidettiin 28.11.2017 Kirkkokahvila Trapezassa Kaitaisissa, Joroisissa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Juha Intke. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat.

Jäsenistö ja jäsenistöön kohdistuva toiminta

Vuoden 2017 lopussa yhdistyksellä oli maksavia jäseniä 105, joista 60 yritystä/yhdistystä, 4 kuntaa ja 41 henkilöjäsentä (naisia 22, miehiä 19). Viestintään panostetaan entistä enemmän nettisivujen ja sähköisen uutiskirjeen avulla sekä näkymällä ja kuulumalla paikallisissa tapahtumissa toiminta-alueen kunnissa. Jäsenistöä pyritään aktivoimaan joulun alla avoimien ovien tapahtumassa. Vuonna 2018 otetaan käyttöön jäsenhankintakeinona rahoituksen saaneiden, loppuneiden hankkeiden hakijoiden kontaktointi jäseneksi houkuttelemiseksi.

Hallituksen kokoonpano 2017

<u>Varsinainen jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>	<u>Kunta</u>	<u>Kolmikanta</u>
Harri Tillman	Marisa Hukkanen	Rantasalmi	Julkisyhteisö
Ari Korhonen	Kaarina Kovanen	Rantasalmi	Yritykset / yhteisöt
Riitta Minkkinen	Virpi Kinnunen	Rantasalmi	Asukkaat
Petri Miettinen	Risto Keinänen	Joroinen	Julkisyhteisö
Kimmo Ihalainen, vpj.	Päivi Anias	Joroinen	Yritykset / yhteisöt
Riikka-Mari Damski	Markku Räisänen	Joroinen	Asukkaat
Ritva Hänninen	Antti Kinnunen	Juva	Julkisyhteisö
Kirsi Jylhä-Lipsanen	Riitta Rimmi	Juva	Yritykset / yhteisöt
Anne Suhonen	Piia Häkkinen	Juva	Asukkaat
Eetu Nissinen, pj.	Heikki Joskitt	Sulkava	Julkisyhteisö
Heikki Mikkonen	Jaakko Tiippana	Sulkava	Yritykset / yhteisöt
Maarit Tiimonen	Outi Ikonen	Sulkava	Asukkaat

Yhdistyksen sääntöjen mukaan hallitus valitsee keskuudestaan yhdistyksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Puheenjohtajuus kiertää lisäksi kunnittain siirtyen aina kahden vuoden välein. Yhdistyksen hallitus koostuu 12 varsinaisesta jäsenestä niin, että toiminta-alueen jokaisesta neljästä kunnasta on edustettuina kaikki kolme kolmikantaryhmää (julkisyhteisö, asukkaat ja yritykset/yhteisöt). Hallituksen varsinaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Tammikuussa 2017 hallituksen järjestäytymiskokouksessa puheenjohtajaksi valittiin Eetu Nissinen Sulkavalta ja varapuheenjohtajaksi valittiin Kimmo Ihalainen Joroisista. Hallituksen muut jäsenet valitaan syyskokouksessa kaksivuotiskaudelle niin, että joka vuosi puolet hallituksen jäsenistä on erovuorossa. 6 vuoden enimmäisaikaa sääntöä noudatetaan hallituksen muodostamisessa.

Hallitus kokoontui vuoden 2017 aikana 8 kertaa. Vuosi oli hallitustyöskentelyssä monipuolinen ja vaihteleva. Vuosi alkoi ripeästi, sillä ensimmäiset hankepäätökset tehtiin jo tammikuussa, vuoden ensimmäisessä kokouksessa. Hallitusta työllisti myös strategian päivittämismahdollisuus sekä valintakriteerien arviointi. Hallitus työskenteli aktiivisesti ja sitoutuneesti, mistä osoituksena mm. runsas osallistuminen Etelä-Savon Leader-ryhmien yhteiseen talvipäivään maaliskuussa, ideariihen toukokuussa sekä strategiariihen kesäkuussa. Hallitusjäseniä osallistui Maaseutuparlamenttiin Leppävirralla syyskuussa, sekä Leader-ajankohtaispäiville keväällä ja syksyllä.

Strategia- ja aktivointijaosto

Hallituksen apuna toimi vuonna 2017 strategia- ja aktivointijaosto, johon kuuluivat yhdistyksen puheenjohtaja ja kolme hallituksen jäsentä (jäsen/kunta). Jaosto ei kokoontunut vuoden aikana kertaakaan, sillä koko hallitus oli aktiivinen ja halusi osallistua mm. idea- ja strategiapalaveriin.

Jaoston jäsenet:

Eetu Nissinen, puheenjohtaja (Sulkava)
 Kimmo Ihalainen (Joroinen)
 Anne Suhonen (Juva)
 Riitta Minkkinen (Rantasalmi)

Henkilöstö

Yhdistyksen palveluksessa oli vuoden 2017 lopussa kaksi vakituista, kokoaikaista työntekijää: toiminnanjohtaja Anne Vääntinen ja hankeaktivaattori Kirsi Blomberg.

Leader- ja Yritys-Suomi -toiminnan lisäksi Rajupusu Leader ry hallinnoi Itä-Suomen kalatalouden toimintaryhmän toimintaa. Kalatalousaktivaattori Pekka Sahama vastaa käytännön tasolla kalatalouden tukineuvonnasta ja aktivoinnista toimien määräaikaisessa työsuhteessa Rysän päällä -hankkeessa.

Toimitilat

Yhdistyksen toimisto sijaitsee Juvalla Hildurin talossa osoitteessa Juvantie 2, 51900 Juva. Kalatalousaktivaattori Pekka Sahaman toimitilat sijaitsevat Savonlinnassa.

Taloushallinto ja tilintarkastus

Vuoden 2017 yhdistyksen taloushallintopalvelut olivat ProAgria Etelä-Savo ry:n vastuulla, Rajupusu Leader ry:n kirjanpitäjänä toimii Arja Seppänen. Yhdistyksen tilintarkastajina ovat toimineet Auno Inkeröinen Tilintarkastus Inkeröinen & Himanen Oy:stä ja varalla Raija Pulkkinen Mikkelin Tilintarkastus Ay:stä.

4. VIESTINTÄ- JA KOULUTUSTOIMENPITEET SEKÄ LAATUTYÖ

Hankeaktiivointi ja -neuvonta ovat hyvässä vauhdissa ja samaa toimintaa on aikomus jatkaa vuonna 2018. Hankeaktiivoinnissa tullaan kohdistamaan toimenpiteitä erityisesti niille paikallisen kehittämisstrategian osa-alueille, joihin ei ole tullut hakemuksia aiemmin tällä kaudella. Sähköinen prosessi päätös- ja maksatusvaiheeseen toimii, joten hankehakijoiden neuvonta työkalujen käytössä ja hakemuksien teossa on sujuvampaa. Yhteistyökumppanien kanssa tullaan toteuttamaan jatkossakin yhteisiä toimenpiteitä aktiivoinnin ja tiedottamisen saralla.

Aktiivointi-, viestintä-, koulutus- ja muut toimenpiteet strategian toteutumisen edistämiseksi

Toimintaryhmän henkilöstö on kiertänyt aktiivisesti toiminta-alueella tapaamassa potentiaalisia hanketoimijoita yhteistyökumppaneiden (esim. kuntien, verkosto- ja hanketoimijoiden) järjestämissä tapahtumissa ja tilaisuuksissa sekä yhteistyö- ja elinkeinoseminaareissa. Toimintaryhmä järjesti keväällä 2017 yhdessä sidosryhmien (kunnat, ProAgria, ELY-keskus, Uusyrityskeskus Wäläkky) kanssa hankeneuvontakierroksen "Infoillamat" kaikissa neljässä alueen kunnassa ja joulun alla 2017 yritysrahoitusaamupuurot. Lisäksi aktiivointia on tehty henkilökohtaisissa tapaamisissa, puhelimitse ja sähköisin viestintävälinein. Tiedotusta ja viestintää on toteutettu rajupusuleader.fi -nettisivujen ja Facebook-sivuston välityksellä, sähköisillä ja painetuilla esitteillä, lehtijutuilla, uutiskirjeellä sekä Maaseutukuriiri-viestintähankkeen avulla. Etelä-Savon Ely-keskus ja alueen toimintaryhmät julkaisivat painetun Maaseutukuriiri-lehden. Seudullisissa ja paikallislehdistä julkaistuja lehtiartikkeleita hankkeista, yritystuista, teemahankkeista ja toimintaryhmän toiminnasta yleisesti julkaistiin vuonna 2017 yhteensä 136 kpl.

Etelä-Savon Ely-keskus ja alueen toimintaryhmät pitivät 24.3.2017 Sulkavan Oravanpesillä Leader-talvipäivät, jossa keskusteltiin ja käytiin läpi ajankohtaisia toimintaryhmien asioita ja suunniteltiin yhteistyötä. Mukana oli edustajia Leader-ryhmien hallituksista, toimintaryhmien työntekijöistä sekä Etelä-Savon ELY-keskuksesta. Oheisesta taulukosta tulee esille järjestettyjen tapahtumien, tilaisuuksien, seminaarien ja infotilaisuuksien määrät ja osallistujamäärät vuonna 2017.

Toimenpide	2017 tilaisuuksia (kpl)	2017 osallistujia
Hallituseminaarit; Etelä-Savo	1	17
Rajupusu Leader ry:n hallituksen strategiapalaverit	2	20
Yritysneuvojaverkoston yhteistyökokoukset	8	86
Elinkeino-seminaarit	1	40
Hanke- ja yritystuki-infotilaisuuksia	19	190
Leader Ajankohtaispäivät	2	235
Esilläolo muiden hankkeiden tilaisuuksissa	15	367
Yhteistyöseminaarit ja -kokoukset	26	1158
Itse järjestetyt tilaisuudet; hanke- ja yritystuki-infot, muut	16	241
Yhteensä	90	2354

Taulukko 8. Aktiivointi-, koulutus-, yhteistyö-, verkosto- ja viestintätilaisuudet 2017.

Vuonna 2017 jatkettiin aikaisemmalla ohjelmakaudella hyväksi havaittua käytäntöä järjestää kullekin aloittavalle hankkeelle tai tuettavalle yritykselle hallinnollinen koulutusinfo. Infossa käydään läpi ELY-keskuksen päätös, hankkeen etenemis- ja maksatusprosessi, maksatus sekä raportointi.

Toimintaryhmän henkilöstö on osallistunut MMM:n, Mavin ja ELY-keskuksen Leader-ryhmille suunnattuihin koulutuksiin ja tapahtumiin.

Laatutyö ja vertaisauditointi

Rajupusu Leader ry:n laatukäsikirjan ensimmäinen versio saatiin viimeistelyä ja se esiteltiin hallitukselle loppuvuodesta 2017. Laatukäsikirjan todettiin olevan hyvä työkalu myös hallitustyöskentelyn apuvälineenä. Laatukäsikirja otettiin työskentelyn apuvälineeksi, ja sitä päivitetään vuosittain sekä tarvittaessa. Ensimmäiseksi vertaisauditointipariksi saimme Pohjois-Karjalan Jetinan. Varsinainen auditointi tehdään huhtikuun 2018 alussa.

Vertaisauditointiin sekä oppimiseen liittyen, hankeaktivaattori ja toiminnanjohtaja osallistuivat Mavin järjestämään vertaisauditointikoulutukseen / laatutyön sparrauspäivään Helsingissä 24.8.2017. Toimintaryhmän työntekijät päivittävät omaa osaamistaan jatkuvasti niin Mavin järjestämien koulutusten kuin omaehtoisen koulutautumisen avulla.

Etelä-Savon ELY-keskuksen ja Rajupusu Leader ry:n välinen kehityskeskustelu pidettiin 17.3. Tilaisuudessa oli läsnä toimintaryhmästä toiminnanjohtaja, hankeaktivaattori ja hallituksen puheenjohtaja sekä ELY-keskuksesta maaseutuasiantuntija, maksatusasiantuntija ja maaseutupalvelujen yksikön päällikkö. Tilaisuus koettiin hyväksi ja tarpeelliseksi, aika ajoin tulee tarkastella yhteistyötä, sen sujuvuutta ja prosesseja. Tilaisuudessa nousi esille laatukäsikirjan työstäminen valmiiksi, jäsenhankinnan tärkeys, hyvien hankkeiden merkitys strategian toteutumiselle sekä NuorisoLeader-toiminnan aloittaminen. Näistä toimenpiteistä laatukäsikirjan ensimmäinen versio on valmistunut ja hankkeiden laatuun panostetaan jatkuvasti. Vuonna 2018 tulee saada valmiiksi NuorisoLeaderin toimenpidesuunnitelma sekä tehdä aktiivisempaa jäsenhankintaa. Jäsenhankintatoimenpiteenä on suunniteltu, että jokaisen päättyneen hankkeen jälkeen hankehakijaa lähestytään ja houkuteltaisiin jäseneksi.

Rajupusu Leader ry:n strategia- ja aktivointijaosto ei kokoontunut kertaakaan vuoden 2017 aikana, vaan sen sijaan hallitus kokoontui vapaamuotoisiin strategiatapaamisiin kaksi kertaa, toukokuussa ja kesäkuussa. Toukokuinen idearihi järjestettiin oman toiminnan arviointia varten. Tilaisuudessa käytiin läpi hallituksen roolia, laatukäsikirjan tilannetta, hallituksen ja työntekijöiden osaamista ja koulutustarpeita, viestintää ja tiedotusta sekä muita tarpeellisia toimenpiteitä toiminnan kehittämiseksi. Toteutettavista toimenpiteistä laadittiin toimintasuunnitelma aikatauluineen. Strategiapalaverissa kesäkuussa käytiin läpi toimintaryhmän strategia, valintakriteerit sekä niiden muutostarpeet. Palaverin tuloksena päätettiin, ettei strategian muutokselle ole tarvetta, mutta valintakriteerien pisterajoja muutettiin, jotta hankkeet saadaan helpommin paremmuusjärjestykseen.

Rajupusu Leaderissa otettiin käyttöön kehityskeskustelut. Kehityskeskustelut koettiin tärkeäksi työkaluksi, sillä siinä myös työntekijät saavat arvokasta palautetta toimistaan. Päätettiin, että työyhteisön pienuuden vuoksi on parempi, että puheenjohtajista (sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja) pitävät kehityskeskustelut toiminnanjohtajan, hankeaktivaattorin ja kalatalousaktivaattorin kanssa, kullekin oma keskustelunsa. Kehityskeskustelut pidetään kaksi kertaa vuodessa, noin puolivuositain. Ensimmäiset kehityskeskustelut pidettiin 20.9.2017.

5. YHDISTYKSEN MUU TOIMINTA

Yritys-Suomi -verkostotoiminta

Rajupusu Leader ry koordinoi seudullisia Yritys-Suomi-palveluja toiminta-alueellaan yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa (alueen kunnat, ProAgria Etelä-Savo ry, Uusyrittäjäkeskus Wäläky ry, Finnvera, TE-toimisto, ELY-keskus). Tavoitteena on taata alueen yrittäjille ja yrittäjiksi aikoville paikalliset, monipuoliset ja asiantuntevat neuvontapalvelut.

Koordinaattoriorganisaatio hoitaa mm. seuraavat tehtävät:

- osallistuu maakunnan seudullisten yrityspalvelujen kehittämistoimintaan ja vastaa toimenpiteiden käynnistämisestä omalla alueellaan;
- osallistuu valtakunnallisiin seudullisten palvelujen kehittämiseksi järjestettyihin neuvotteluihin, koulutuksiin ja seminaareihin. Koordinaatio-organisaatio vastaa tiedon välittämisestä ja toimenpiteiden käynnistämisestä alueellaan.;
- valmistelee vuosittaisen toimintasuunnitelman ja vastaavat raportit toteutumasta;
- vastaa verkoston sisäisen ja omaehtoisen kehittämistoiminnan aktivoinnista (mm. huolehtii tapaamisista ja kokouksista);
- vastaa yhteydenpidosta valtakunnan ja maakunnan yhteispalvelu kehittäviin toimijoihin.

Yritys-Suomi Rajupusu-alueen verkosto kokoontui vuoden 2017 aikana 8 kertaa ja verkoston jäsenet auttoivat asiakkaita yhteensä noin 480 asiakaskontaktitilanteessa. Starttirahalausunnat, yrityksen perustamiseen ja kehittämiseen liittyvä neuvonta sekä yritystuki- ja rahoitusneuvonta kuuluivat verkoston ydintoimintaan. Alueelle perustettiin vuoden 2017 aikana 76 uutta yritystä ja 78 yritystä lakkautettiin.

Muu kehittämistoiminta

Suuria muutoksia ei aluekehittämisen toimintaympäristössä ja verkostoissa ei ole raportointivuonna tapahtunut, mutta tuleva maakuntauudistus on luonut paineita arvioida Leader-verkoston toimintaa ja sen merkitystä myös Rajupusu-alueella. Leader-ryhmä on pyrkinyt vuoden 2017 aikana tuomaan itseään yhä aktiivisemmin esille ja panostanut sidosryhmäyhteistyöhön. Tämä toiminta on näkynytkin alueen hankekyselyjen ja -hakemuksien lisääntymisenä, varsinkin yritystuissa. Leader-ryhmän on myös kehittänyt omaa toimintaansa vahvasti vuoden aikana (mm. laatutyö, kehityskeskustelut, hallituksen strategiatapaamiset).

Verkostotoimintaan eri sidosryhmien kanssa on panostettu. Varsikin yhteistyö ELY-keskuksen, Veejjakaja ry:n ja Piällysmies ry:n kanssa on ollut aktiivista, kannustavaa ja hedelmällistä. Hallitus on osallistunut kiittävästi yhdistyksen toimintaan sekä toiminut sitoutuneesti ja asiantuntevasti. Hallituksen jäsenet ovat kiittävästi osallistuneet myös hallituksen ulkopuoliseen toimintaan, mm. Leader-ajankohtaispäiville ja Maaseutu-parlamenttiin. Hallitusjäsenten monipuolista osaamista tullaan hyödyntämään yhdistyksen toiminnassa yhä paremmin.

Viestintään, sen vaikuttavuuteen ja kehittämiseen tulee edelleen kiinnittää huomiota. Viestinnän työkaluja pyritään ottamaan laajasti käyttöön. Maaseutukuriirin asiantuntemusta viestinnässä tulee käyttää hyväkseen entistä tehokkaammin.

Rajupusu Leader ry:llä on ollut edustus niin paikallisen kuin maakuntatason ohjaus- ja työryhmissä; esimerkiksi ITE-Saimaalla hankkeen ohjausryhmässä, Etelä-Savon maaseudun kehittämisohjelman seurantaryhmässä sekä maakunnallisen Maaseutukuriiri-viestintähankkeen ohjausryhmässä. Kehittämistoimintaan kuuluu myös seudullisten Yritys-Suomi palvelujen koordinointi toiminta-alueella.

Toimintaryhmän toiminnan ydin Juvan, Joroisten, Rantasalmen ja Sulkavan alueella on nimenomaan aktiivointi, aluekehittäminen hyvin monipuolisesti, toimijoiden tuominen yhteen, hankeaihioiden edistämisen varmistaminen yhteistyössä toimijoiden kanssa, neuvonta, ohjaus ja rohkaiseminen. Leader-toimintaryhmän aktiivinen ote hanke- ja yritystukien hakijoiden neuvonnassa ja opastamisessa mahdollistaa monipuolisen aluekehittämisen.

6. ITÄ-SUOMEN KALATALOUSRYHMÄ

Rajupusu Leader ry hallinnoi Itä-Suomen kalatalouden toimintaryhmän Kiehtovat kalavedet -kehittämisstrategiaa, jonka toteutukseen osallistuu aktiivisesti alueen 10 muuta Leader-toimintaryhmää Etelä- ja Pohjois-Karjalasta sekä Etelä- ja Pohjois-Savosta.

Kalatalouden aktivointihankkeen tarkoituksena on varmistaa Itä-Suomen kalatalousohjelman menestyksellään operatiivinen toteutus. Kauden 2007–2013 Verkot vetehen -aktivointihanke päättyi 30.6.2015 ja kauden 2014–2020 ohjelmakauden aktivointihanke "Rysän päällä" käynnistyi 1.7.2015. Aktivointihankkeessa tiedotetaan, aktivoidaan, neuvotaan ja opastetaan hanke- ja yritystukea hakevia tahoja kalatalousohjelman toiminta- ja päätöksentekoprosessissa. Alueen kalatalousaktivaattorina toimii Pekka Sahama.

Vuonna 2017 alueen Kalajaosto, joka mm. käsittelee Itä-Suomen kalatalousryhmälle osoitetut rahoitushakemukset ja antaa niiden rahoittamisesta tarkoituksenmukaisuusharkintaan perustuvan lausuntoesityksen hallinnoivan Leader-ryhmän hallitukselle, kokoontui kaksi kertaa ja käsittelee kalatalousryhmälle tulleet 4 hankihakemusta sekä hyväksyi rahoituksen kolmeen omaan hankkeeseen. Lisäksi alueen Leader-ryhmien edustajista, Ely-keskusten kalatalousyksiköiden sekä maakuntaliittojen edustajista muodostuva seurantaryhmä, joka seuraa kalatalousohjelman toteuttamista ja ohjaa toimintaa strategisemmalla tasolla, kokoontui kerran.

Vuoden aikana on työstettyjä ja valmisteltuja hankkeita ollut noin 25 kpl. Hyrrä-järjestelmän kautta jätettiin kalatalousryhmälle neljä hakemusta. Neljä kalatalousryhmän strategiaa toteuttavaa hanketta sai myönteisen rahoituspäätöksen muista rahastoista. Vuoden 2015 aikana käynnistetty sähköinen Kalanvuoksi-uutiskirje,

joka on suunnattu kalatalousryhmän alueella toimiville toimijoille, julkaistiin yhden kerran vuoden 2017 aikana. Kalatalousryhmälle avattiin uudet www-sivut talven 2016 aikana. Sivujen osoite on www.kalanvuoksi.fi. Vuoden 2017 aikana on jatkettu aktiivisesti kalatalousryhmän rahoitusmahdollisuuksista tiedottamista.

Vuoden 2017 aikana laadittiin hankesuunnitelma kestävän kalastuksen MSC-sertifikaatin hakemiselle Itä-Suomen muikun nuotta- ja troolikalastukselle. Hankkeelle neuvoteltiin yksityinen rahoitus ja saatiin myönteinen päätös EMKR-tuesta. Rajupusu Leader ry:n hallitus teki päätöksen lähteä hakemaan MSC-sertifikaatin täysarviointia ja sitoutui hallinnoimaan mahdollista sertifikaattia viiden vuoden ajaksi. Itä-Suomen muikun kalastukselle tehtävä MSC-standardien mukainen kestävän kalastuksen arviointi on ensimmäinen Suomen sisävesillä tehtävä kalastuksen arviointi.

7. NÄKYMIÄ VUODEN 2018 TOIMINTAAN

Toimintaympäristössä on tapahtunut jonkin verran muutoksia strategian kokoamis- ja kirjoittamistyön jälkeen. Erityisesti yritystukityökalujen muuttuminen edelliseen ohjelmakauteen verrattuna sekä yleinen taantuma ja varovaisuus tehdä investointeja on vaikuttanut yritystukien vähäiseen määrään. Tähän haasteeseen pyritään vaikuttamaan yhä aktiivisemmän informointi- ja neuvontatyön avulla sekä tekemällä yhä tiiviimpää yhteistyötä eri verkostojen (yritysneuvojat, ProAgria, ELY-keskus jne.) kanssa. Yritysten kehittämistyökalujen puutteen vuoksi panostetaan yritysryhmähankkeiden ja verkostojen kokoamiseen. Vuoden 2017 aikana myönnettyjen yritystukien määrä lähti jo nousuun, mutta yritystukiin panostetaan myös vuonna 2018.

Biotalouden painopistealueeseen ei ole vastaanotettu yhtään rahoitushakemusta koko hankekauden aikana. Vuoden 2018 painopistealueena on biotalouden hankkeiden alulle saattaminen. Hankeaihoita ja toimintasuunnitelmia asian eteenpäinviemiseksi on jo tehty.

Rahoituksen jakautuminen kaikille strategisille painopistealueille pyritään varmistamaan aktivoimalla, asiakasneuvonnan ja ohjauksen keinoin. Tässä edesauttaa myös mahdollinen oma hanketoiminta ja yhteistyö muiden toimintaryhmien kanssa. Edelleen haasteena on löytää sekä hyviä kehittämistukihankkeita että yritystukiainioita, sillä kumulatiivisesta myöntövaltuudesta vuosille 2014-2017 on käytetty noin 88 %. Yritysryhmähankkeita pyritään saamaan hakuprosessiin.

Muita vuoden 2018 keskeisiä teemoja ovat NuorisoLeader -toimintamallin kehittäminen Rajupusu Leader -alueelle sekä panostaminen jäsen toimintaan, mm. viestintä ja tiedottaminen, jäsenhankintakampanjat jo päättyneille hankkeille jne. Kolmen eteläsavolaisen toimintaryhmän ja Etelä-Savon ELY-keskuksen yhteisen Maaseutukuriirin asiantuntemusta viestinnässä tullaan hyödyntämään tehokkaasti. Vuonna 2017 valmistunut laatukäsikirja otetaan päivittäisen työnteon apuvälineeksi. Työtapoja kehitetään ja koulutuksiin hakeudutaan tarpeen mukaan.

8. TILINPÄÄTÖS

	2017	2016
Toiminnan kokonaistulot	218 502,15 €	232 612,14 €
Toiminnan kokonaiskustannukset	213 686,20 €	225 141,42 €
Tilikauden ylijäämä	4 815,95 €	7 470,72 €